GRA EDUKACYJNA

Co Ty wiesz o swoim rozwoju?

12 faktów i mitów o Twoich pierwszych 9 miesiącach

Sprawdź swoją wiedzę o rozwoju prenatalnym!

Pytanie 1 z 12: Początek

TEZA NUMER 1:

„Przed urodzeniem organizm ludzki jest tylko pozbawioną własnej tożsamości „częścią ciała matki”, a własną odrębność zyskuje dopiero po przejściu przez kanał rodny.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 1 z 12: Początek i tożsamość

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: FAŁSZ!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Biologia i embriologia nie pozostawiają wątpliwości: kanał rodny nie jest miejscem, w którym człowiek nabywa swoje człowieczeństwo. W momencie zapłodnienia powstaje unikalny garnitur 46 chromosomów, który raz na zawsze ustala płeć, kolor oczu, wzrost oraz predyspozycje psychofizyczne. Od 1. dnia rozwijający się człowiek jest osobnym bytem genetycznym z własnym planem rozwoju.

Źródło oprac. na podstawie: D. Kornas-Biela, „Rozwój psychofizyczny dziecka od poczęcia do narodzin”, Lublin 2017, w: B. Charczuk, W. Kowalski, R. Krupa, A. Strzałkowska, „W stronę dojrzałości”; B.Charczuk, R.Krupa, Wektory Życia. Warszawa 2022

Pytanie 2 z 12: Silnik rusza wcześnie

TEZA NUMER 2:

„W 3. tygodniu od poczęcia (około 21. dnia) serce człowieka zaczyna pompować krew w zamkniętym układzie naczyń krwionośnych– na długo przed tym, zanim większość osób w ogóle zorientuje się o istnieniu nowego życia.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 2 z 12: Silnik rusza wcześnie

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: PRAWDA!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

W rozwoju prenatalnym obowiązuje żelazna zasada rozwoju prenatalnego: „nie ma struktury bez funkcji”. Organizm nie tworzy narządów na zapas. Zawiązki serca powstają w 13. dniu, a już 21. dnia ten mały organ rytmicznie tłoczy krew w zamkniętym układzie naczyń krwionośnych. Własny układ krążenia startuje więc zanim rodzice zdążą potwierdzić ciążę u lekarza.

Źródło: Prof. D. Kornas-Biela, Rozwój psychofizyczny...; Wektory Życia.

Pytanie 3 z 12: Dziecko prenatalne ma wyłącznie potrzeby biologiczne

TEZA NUMER 3:

„Potrzeby dziecka w łonie matki sprowadzają się wyłącznie do biologii (dostarczania glukozy i tlenu) – potrzeby emocjonalne, takie jak poczucie bezpieczeństwa, miłość czy akceptacja, pojawiają się dopiero po narodzinach.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 3 z 12: Dziecko prenatalne ma wyłącznie potrzeby biologiczne

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: FAŁSZ!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Człowiek od momentu poczęcia jest istotą biopsychospołeczną. Potrzebuje nie tylko kalorii, ale również akceptacji, miłości i bezpieczeństwa. Psycholodzy podkreślają, że uczucia przezywane przez mamę docierają do dziecka na drodze neurohormonalnej od 6 tygodnia po poczęciu, odrzucenie, permamentny stres, lęk negatywnie wpływają na dziecko, natomiast poczucie, że jest wyczekiwane, buduje podwaliny pod bezwarunkowe poczucie własnej wartości na całe życie.

Źródło: Urszula Tataj–Puzyna, Dorota Sys, Znaczenie pierwszej relacji w życiu człowieka, Fides et ratio, 3(19)2014; Wektory Życia.

Pytanie 4 z 12: Na bycie smakoszem trzeba poczekać

TEZA NUMER 4:

„Płód połyka płyn owodniowy bez różnicowania jego składu, a preferencje smakowe kształtują się dopiero w pierwszym roku życia podczas rozszerzania diety.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 4 z 12: Na bycie smakoszem trzeba poczekać

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: FAŁSZ!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Zmysł smaku działa prężnie już od 3. miesiąca życia wewnątrzmacicznego. Dziecko wykazuje wyraźny profil smakowy – dodanie glukozy do wód płodowych sprawia, że połyka je dwa razy szybciej. Z kolei podanie smaku gorzkiego lub kwaśnego hamuje połykanie i wywołuje wyraźny grymas niezadowolenia.

Źródło: Prof. D. Kornas-Biela, Rozwój psychofizyczny...; Wektory Życia.

Pytanie 5 z 12: Biochemiczny wyciąg z emocji

TEZA NUMER 5:

„Stan emocjonalny matki ma swoją bezpośrednią reprezentację chemiczną – gdy mama przeżywa radość, wydzielane endorfiny sprawiają, że dziecko dosłownie „kąpie się w hormonach szczęścia”.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 5 z 12: Biochemiczny wyciąg z emocji

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: PRAWDA!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Łożysko to nie tylko filtr odżywczy, ale i przekaźnik bodźców neurohormonalnych. Uczucia mamy działają jak substancje chemiczne: radość dostarcza endorfin, które docierają do dziecka już od 6. tygodnia życia prenatalnego, dając mu poczucie bezpieczeństwa. Z kolei silny, przewlekły stres przekazuje hormony stresu (kortyzol), wpływając na kształtowanie się układu nerwowego.

Źródło: U. Tataj-Puzyna, D. Sys…

Pytanie 6 z 12: Nieważne co powie tata

TEZA NUMER 6:

„Ze względu na wody płodowe w uszach dziecko słyszy wyłącznie piskliwe, wysokie tony, przez co niski, męski głos taty jest dla niego w łonie matki zupełnie niesłyszalny.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 6 z 12: Nieważne co powie tata

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: FAŁSZ!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Płyn w przewodach słuchowych jest świetnym przewodnikiem dla dźwięków o niskiej częstotliwości. Głęboki, basowy głos ojca dociera do dziecka wyjątkowo czysto. Gdy tata regularnie rozmawia z brzuchem lub czyta książki, noworodek po narodzinach bezbłędnie rozpoznaje jego głos i przy nim uspokaja.

Źródło: D. Kornas-Biela…

Pytanie 7 z 12: Bez słów nie pogadasz

TEZA NUMER 7:

„Komunikacja z dzieckiem przed narodzinami to jednostronna iluzja rodziców, ponieważ brak znajomości słów uniemożliwia dziecku wysyłanie jakichkolwiek czytelnych odpowiedzi.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 7 z 12: Bez słów nie pogadasz

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: FAŁSZ!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Badania wyróżniają aż 6 form komunikacji prenatalnej (m.in. dotyk, głos, śpiew, muzykę, wyobrażeniowe myślenie oraz mechanizm synchronizowania). Dziecko reaguje na dotyk, podąża ruchem za dłonią rodzica przyłożoną do brzucha, a w 3. trymestrze dostosowuje swój rytm czuwania i snu do aktywności matki. To prawdziwy dwustronny dialog oparty na języku ciała.

Źródło: Wektory Życia.

Pytanie 8 z 12: Pamięć językowa przed narodzinami

TEZA NUMER 8:

„Badania wykazały, że rytm i intonacja pierwszego krzyku noworodka odpowiadają cechom prozodycznym języka ojczystego, którego dziecko słuchało w łonie matki.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 8 z 12: Pamięć językowa przed narodzinami

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: PRAWDA!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Mózg koduje strukturę mowy od około 26. tygodnia ciąży. Badanie krzyku 900-gramowego wcześniaka wykazało obecność intonacji i rytmu zgodnych z mową matki. Dziecko po urodzeniu rozpoznaje znane wierszyki i piosenki powtarzane w ciąży oraz odróżnia język ojczysty od języków obcych.

Źródło: A. Krekora, Komunikacja z dzieckiem w okresie prenatalnym a jego późniejsze reakcje na te same bodźce, Archive of Social Sciences and Humanities Vol. 3 No. 1.

Pytanie 9 z 12: Wagary czy Szkoła Rodzenia?

TEZA NUMER 9:

„Szkoła rodzenia to jedynie opcjonalny kurs biologii dla kobiet, który nie ma większego wpływu na sam przebieg porodu, relacje małżeńskie ani stan dziecka.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 9 z 12: Wagary czy Szkoła Rodzenia?

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: FAŁSZ!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Zajęcia w szkole rodzenia stanowią praktyczne przygotowanie dla obojga rodziców. Rodzice uczą się właściwego zachowania podczas porodu, pielęgnacji noworodka oraz budowania więzi z maluchem. Zaangażowanie ojca pozwala mu stać się realnym oparciem podczas porodu, redukuje lęk u mamy, a poród przebiega sprawniej i bez zbędnego stresu.

Źródło: Wektory Życia

Pytanie 10 z 12: Zmysły tak, ale po narodzinach

TEZA NUMER 10:

„Zmysły człowieka przed narodzinami znajdują się w stanie całkowitego uśpienia – oczy nie reagują na światło, węch nie działa w wodzie, a układ nerwowy nie odróżnia rodzajów muzyki.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 10 z 12: Zmysły tak, ale po narodzinach

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: FAŁSZ!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Dziecko w łonie intensywnie trenuje zmysły. W 6. miesiącu reaguje odwróceniem głowy na skierowane na brzuch światło. Odróżnia zapachy (po urodzeniu poznaje mamę po zapachu mleka i skóry). Doskonale czuje też muzykę – utwory Mozarta czy Vivaldiego normalizują pracę serca i uspokajają ruchy, podczas gdy ostra muzyka rockowa wywołuje gwałtowne kopnięcia.

Źródło: D. Kornas-Biela…; Wektory Życia.

GRA EDUKACYJNA: PROJEKT HOMO SAPIENS

Pytanie 11 z 12: Poród: Zmiana adresu, nie początek

TEZA NUMER 11:

„Poród jest fizjologiczną zmianą środowiska życia dziecka (z wewnątrzmacicznego na pozamaciczne), do której organizm przygotowywał się intensywnie przez poprzednie 9 miesięcy.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 11 z 12: Poród: Zmiana adresu, nie początek

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: PRAWDA!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Poród to nie moment „stworzenia” człowieka, lecz zmiana środowiska. Na przykład aby wykonać pierwszy wdech po urodzeniu, płuca i przepona trenują od 3. miesiąca ciąży poprzez połykanie wód płodowych i czkawkę. Z kolei odruch ssania dziecko ćwiczy od 12. tygodnia, podciągając wargę i ssąc własny kciuk.

Źródło: D. Kornas-Biela…; Wektory Życia.

Pytanie 12 z 12: Ciągłość rozwoju: Od poczęcia do śmierci

TEZA NUMER 12:

„Rozwój człowieka jest procesem ciągłym i nieprzerwanym od poczęcia do naturalnej śmierci, a Twoje podświadome nawyki (np. lubienie szumu fal czy pociągu) to ślady pamięciowe z życia w łonie matki.”

PRAWDA CZY FAŁSZ?

Zajmijcie miejsce przy odpowiednim napisie: [PRAWDA] lub [FAŁSZ]

Odpowiedź 12 z 12: Ciągłość rozwoju: Od poczęcia do śmierci

PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ: PRAWDA!

WYJAŚNIENIE MERYTORYCZNE:

Rozwój człowieka jest procesem ciągłym i celowym. Każde doświadczenie pozostawia trwały ślad w strukturach biologicznych i psychicznych, kształtując człowieka na każdym kolejnym etapie jego życia. Żaden etap nie zaczyna się od zera, lecz wyrasta z osiągnięć wcześniejszego etapu. Człowiek na każdym etapie potrzebuje bezpieczeństwa, miłości i grupy bliskich mu osób.

Dziękujemy za aktywny udział w grze!